

Slutgiltigt bedömarutlåtande

2018-04-09

Utbildningsvetenskapliga fakulteten
Institutionen för pedagogik och specialpedagogik
Göteborgs universitet

Utbildningsutvärdering med extern bedömning av Nordiskt masterprogram i pedagogik med inriktning mot aktionsforskning (NOMIA), Masterprogram i utbildningsledarskap (MIU) och International Master Programme in Educational Research (IMER)

På uppdrag av Utbildningsvetenskapliga fakulteten har vi genomfört rubricerade utvärdering. Ett preliminärt utlåtande har tidigare lämnats för sakgranskning (2018-03-19). Härmed överlämnas vårt slutgiltiga bedömarutlåtande.

Dag som ovan

Bengt Furåker (Göteborgs universitet), Leif Lindberg (Linnéuniversitetet, ordf), Jeremias Rosenqvist (Malmö universitet), Anneli Swartz (Förvaltningschef för utbildning och fritid samt kultur i Alingsås kommun – avnämarperspektiv) och Zorica Zarkovic (Studentrepresentant utsedd av Göta studentkår)

Utlåtandet är disponerat enligt följande:

1. Övergripande kommentarer i anslutning till bedömningsunderlag och genomförande av platsbesöket
2. IMER - utbildningen i förhållande till fakultetens kriterier samt kommentarer angående programmets utvecklingsmöjligheter
3. MIU- utbildningen i förhållande till fakultetens kriterier samt kommentarer angående programmets utvecklingsmöjligheter
4. NOMIA - utbildningen i förhållande till fakultetens kriterier samt kommentarer angående programmets utvecklingsmöjligheter
5. Programmen ur ett studentperspektiv
6. Programmen ur ett avnämarperspektiv
7. Sammanfattning

1. Övergripande kommentarer

Bedömargruppen har till sitt förfogande haft ett material omfattande 283 filer täckande utbildningsverksamheten från förutsättningar i form av styrdokument, utbildningsplaner, kursplaner, studieguider till exempel på examinationsuppgifter och exempel på bedömda examensarbeten. Den omfattande dokumentationen har gett oss ett rikligt underlag att utgå från, men vi menar att man kunde varit lite mer selektiv och skickat med de mest väsentliga handlingarna. Ett alternativ hade varit att gruppera dem efter deras betydelse. Den skriftliga dokumentationen har kompletterats genom intervjuerna med lärare, studenter, alumner, program- och institutionsledning. De senare har bidragit till att bedömningsunderlaget både

breddats och fördjupats. Intervjuerna med intressentgrupperna har bemötts positivt. De frågor som ställts har besvarats på ett utförligt sätt. Medvetenhet om problem och beredskapen att ta sig an dessa framstår som hög. Intervjuerna har utvecklats till samtal om utvecklingsmöjligheter.

Bedömarens intryck är vidare att den psykosociala arbetsmiljön för studenterna är mycket god, något som manifesteras både genom lärarnas tillgänglighet för och bemötande av studenterna. Detta har särskilt förts fram av studenter och alumner.

2. International Master Programme in Educational Research

Kriterierna

1. Av det underlag vi tagit del av och de samtal vi haft med studenter, lärare, ledning och alumner förfaller studieresultaten motsvara lärandemål och högskoleförordningen examensmål. Dock har vi inte ett alldeles tillfredsställande underlag för en sådan bedömning, eftersom det skulle kräva att vi gick igenom ett större antal uppsatser och inlämningsuppgifter.
2. Vår slutsats efter genomgång av tillhandahållet material och intervjuer är att utbildningen utan tvekan sätter studenternas lärande i centrum.
3. Vår genomgång ger underlag för slutsatsen att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund.
4. Lärarna har aktuell och adekvat undervisningsmässig, högskolepedagogisk och ämnesdidaktisk kompetens. På delar av programmet var det emellertid, åtminstone periodvis, en viss underbemanning.
5. En direkt forskarutbildningsförberedande utbildning med metodologisk djup och bredd svarar väl mot ett samhällligt behov. Att studenter, inte bara från Sverige, söker sig till utbildningen får anses svara även mot studenternas behov.
6. Studenterna erbjuds möjlighet till inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen. Administrativa krav på framförhållning, inte minst vad gäller planering, minskar dock studenternas möjligheter till reellt inflytande.
7. Enligt vår bedömning har utbildningsansvariga kunnat erbjuda en god studie- och lärmiljö trots studenternas olika kulturella bakgrunder, utbildningsförväntningar samt olika förkunskaper.
8. Den bild vi får efter läsningen av dokument samt platsbesök är att man har en kontinuerlig uppföljning och diskussion av utbildningens genomförande och att man inte drar sig för att ändra på sådant som inte fungerat så bra.

En fråga som diskuterades med såväl studenter som lärare och ledning gällde kursen *PDA 180 Research environment*. Enligt kursplanen ska studenterna här beredas möjlighet att delta i institutionens forskningsmiljöer ("engaging with researchers talking about their research, participating in daily activities as well as special seminars on critical reading of relevant articles"). Det visade sig emellertid av flera skäl problematiskt att uppnå denna målsättning. En anledning är svårigheten att hitta bra sätt för att låta kursdeltagare bli delaktiga i ett forskningsprojekt. Det är förvisso lättare för en forskare att berätta om sin forskning än att dra in andra i själva arbetet. Ett annat skäl kan vara att projekten inte sällan förutsätter att man behärskar svenska språket – något som många av studenterna inte gör.

Ytterligare en omständighet är att kursens målsättning blir svårare att uppnå när antalet kursdeltagare är större. Studenter, lärare och ledning är alla medvetna om det problem som här tas upp och en del förändringar har redan gjorts. En idé är att man inom kursen startar ett forskningsprojekt och samlar in egna data via intervjuer, enkäter eller på annat sätt från exempelvis engelskspråkiga skolmiljöer. En sådan lösning kan vara värd att pröva, men samtidigt bör man som student ändå få bekanta sig med institutionens forskning. Kanske får man i det senare avseendet nöja sig med att ett urval av forskare helt enkelt inför studenterna presenterar vad de håller på med. I samtalen med programledningen, med tanke på programmets internationella orientering, nämndes även möjligheten att koppla något eller några examensarbeten till stipendiefinansieringen av dessa via Minor Field Studies (MFS). För studenter som efter examen är intresserade av arbete i utvecklingsländer tycks detta slags erfarenhet ha varit en god tillgång.

Bland de frågor man har att hantera är sammansättningen av studenter. Dessa kommer från många olika håll i världen och de har ofta mycket olika bakgrundskunskaper i ämnet pedagogik och även i övrigt. Å ena sidan är den mångkulturella karaktär som kurserna får genom denna rekrytering en stor tillgång i undervisningen. Å andra sidan kan olikheterna självfallet skapa problem. En aspekt är att studenternas kunskaper i svenska språket kan vara begränsande när det gäller att ta del av verksamheten vid institutionen och i det svenska samhället i stort.

3. Masterprogram i utbildningsledarskap

Kriterierna

1. Vi kan inte utifrån underlag och intervjuer med intressentgrupperna bedöma huruvida de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål respektive examensmålen. Den låga genomströmningen på programmet och examensarbetet utgör inte ett tillräckligt underlag. Vidare analys och åtgärder syns nödvändiga. De exempel på examensarbeten som redovisas med godkänt respektive väl godkänt resultat uppfyller emellertid utan tvekan det ställda kriteriet.
2. Vår slutsats efter genomgång av tillhandahållet material och intervjuer är att utbildningen utan tvekan sätter studenternas lärande i centrum.
3. Undervisningens innehåll och form vilar utan tvekan på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.
4. Lärarna har aktuell och adekvat kompetens. Antalet lärare står väl i proportion till utbildningens omfattning och innehåll.
5. Utbildningen är utan tvekan relevant för studenterna och svarar sammantaget väl mot samhällets behov.
6. Studenterna erbjuds möjlighet till inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen. Administrativa krav på framförhållning, inte minst vad gäller planering, minskar dock studenternas möjligheter till reellt inflytande.
7. Av underlag och intervjuer med studenter har framgått att kriteriet om tillgänglig och ändamålsenlig studiemiljö syns vara väl uppfyllt.

8. Vår bedömning, efter att ha tagit del av dokumentation och intervjuer, är att kontinuerlig uppföljning genomförs, dokumenteras, resulterar i förändringsplaner och åtgärder.

Den låga genomströmningen i programmet, särskilt slutförandet av examensarbetet, har lyfts fram såväl i reflektionsdokumentet som i programrapporten för 2017. Förhållandet har diskuterats i samtliga intervjugrupper både med avseende på dess orsaker och möjliga åtgärder. Det har påpekats att kursdeltagarna vanligtvis har ett heltidsarbete samtidigt som studier bedrivs på halvtid. Kurserna är väl lärarledda och strukturerade med kursguider som bidrar till att underlätta studenternas egen studie- och tidsplanering.

För de studenter som har haft för avsikt att avlägga masterexamen har examenskursen inneburit ett brott med de tidigare kursernas strukturerade planering och genomförande. Ett individualiserat arbete präglad av förväntan på självständighet och eget initiativ har medfört, enligt intervjuade studenter, alumner och lärare, att tröskeln med avseende på arbetssätt har blivit för stor för att ta sig över. Studenterna har helt enkelt inte orkat med denna arbetsinsats.

De studenter som däremot sökt sig till programmet för att i första hand förkovra sig inom området utbildningsledarskap, men utan att primärt ha haft för avsikt att avlägga examen, har bidragit till låg genomströmning på programmet. Programledningens åtgärder för att motsvara denna grups behov är att erbjuda samtliga kurser inom programmet som fristående kurser. Därmed skulle man motsvara efterfrågan på utbildning inom området, vilken anses komma att öka. Samtidigt avser programledningen att ge möjlighet för dem, som läser programkurserna som fristående kurser, att även genomgå examenskursen och därmed få möjlighet att avlägga masterexamen. Att öppna två vägar till examen skulle på sikt kunna bidra till att antalet examina ökar. Detta förefaller vara en rimlig och klok åtgärd.

- För den grupp studenter som redan från början avser att genomgå hela programmet tänker sig programledningen att en åtgärd skulle vara att tidigt i programmet – redan under första kursen - påbörja förberedelserna för examensarbetet. Dessa skulle fortsätta och bli mera fördjupade i efterföljande kurser, vilket skulle innebära att väsentligt grundarbete redan kunde vara gjort när examenskursen börjar. En sådan strimma synliggör även progressionen i programmet. Även denna åtgärd förefaller vara både klok och rimlig. I intervjuerna med studenter och alumni har flera idéer ventilerats för att utveckla examensarbetet inte minst i riktning mot mindre ensamarbete för studenterna. Alumni och avnämare har också framhållit att man mister det kollegiala samtalet i arbetet med examensarbetet, något som borde kunna åtgärdas.
- Ett förslag som kommit upp är att granska hur NOMIA studenternas examensarbeten genomförs. Även den målgruppen har en ”professionsinriktning”.
- Ett annat är att överväga alternativa examinationsformer. Här kan det finnas skäl att granska hur konstnärliga, design- eller arkitektutbildningar löser uppgifter av examenskaraktär och särskilt då relationen mellan nödvändig dokumentation och presentation av uppgifter av examenskaraktär. Om alternativa examensarbeten skulle övervägas ska samtidigt tas i beaktande att en masterexamen tycks ha blivit ett

villkor för antagning till forskarutbildning, trots att förordningskravet för tillträdet är magisterexamen. Även om MIU har en tydlig professionsinriktning, så återfinns inte i Sverige i examensbenämningarna en sådan tydlig uppdelning i ett "professionsspår" och ett "forskningsspår" på masternivå som kan ses i t.ex. Storbritannien och Nordamerika.

- Ett tredje alternativ är att bilda "skrivargrupper" bland studenterna. Studenterna kan arbeta med sina egna uppgifter men ha regelbundna träffar med studiekamrater i sin grupp för ventilering av problem, men också för att träffarna skulle kunna fungera som en stimulans för att få arbetet att gå vidare. Att arbeta i grupper för att lösa vissa uppgifter är studenterna redan bekanta med tidigare under utbildningen.
- Ett fjärde alternativ är att ge handledningen av examensarbetet en fastare struktur, t. ex. genom ett planeringsseminarium vid arbetets början, mittseminarium samt 90% seminarium innan examination. Dessutom kan handledningsinsatserna göras mera proaktiva i den meningen att det är handledaren som avgör när dessa ska inträffa, givetvis efter överenskommelse med studenten samt att varje handledningstillfälle avslutas med en överenskommelse om vad som ska göras till nästa tillfälle och tidpunkt för nästa tillfälle osv.

Dessa fyra idéer är samtliga kompatibla med programledningens planerade åtgärd att fokusera på examensarbetets progression från första kursen, återkommande i övriga kurser och med en utvecklad grund för examensarbetets utförande.

- Ett femte alternativ – som förekommer i Storbritannien – är att examensarbetet genomförs som en kurs som examineras genom några större "assignments". Eller beträffande examensarbetets inriktning och längd att en student skulle få göra en insats i ett relevant forskningsprojekt – med dokumentationskrav förvisso men med stöd av en aktiv forskare. Ett sådant här alternativ avviker ytterligare ett steg från det med alternativa examinationsformer ovan. Om ett alternativ av detta slag skulle övervägas, så gäller, i ännu högre grad, kommentaren till idén om alternativa examinationsformer för detta alternativ.

4. Nordiskt masterprogram i pedagogik, med inriktning mot aktionsforskning

Allmänt

Såväl studerande och alumni/avnämare som lärare och ledning uttrycker sig vid intervjuerna entusiastiskt om denna utbildning. Man får som intervjuare en känsla av att det råder och har rätt en god sammanhållning och stämning under programmets gång. Flertalet av tillgängliga dokument är väl genomarbetade och uttrycker medvetenhet och noggrannhet. Detta gäller inte minst studiehandledningar och villkorsbeskrivningar för studiegång och examination.

Beträffande de åtta bedömningspunkterna (kriterierna) kan sägas

1. att genomströmningen på programmet är mycket god, vilket vi ser som att de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål. De examensarbeten som återfinns bland bifogade dokument som exempel på godkänt respektive väl godkänt resultat synes också väl uppfylla angivna kriterier.
2. att undervisningen på detta program påtagligt sätter de studerande i centrum, vilket framgår av såväl bifogade dokument som vid intervjuerna (jfr Allmänt ovan).

3. att undervisningen till innehåll och form vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, även om examinationen i detta program har en pragmatisk karaktär på så vis att den studerande "agerar" på egen arbetsplats. Detta gör en extern bedömning av arbetet något svår, då man måste förlita sig på de skrivna dokument som ju då utgör endast en del av uppgiften. I "Reflektionstext ..." 2017-11-13 (s 3) framhålls dock aktionsforskning som "ett sätt att utveckla arbetsformer" för att nå "vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet". Därtill kommer de mycket välskrivna examensuppgifterna till kursen PDA 104 med tydliga och utförliga instruktioner med angivande av bedömningskriterier. Berömmet gäller även den mycket klara och koncisa instruktionen för det vetenskapliga arbetet (PDA 162). Men – hur avgörs skillnaden mellan "väl kopplad" och "kopplad", mellan "Tydligt framgår" och "framgår" och av vem? Här kanske det krävs mer än en bedömare.
4. att lärarna har en aktuell och adekvat sammansättning beträffande kompetens. Listan över lärare som på något sätt är engagerade är omfattande. Flertalet lärare har doktorsexamen och åtskilliga docent- resp professorskompetens. Likväl fortsätter rekryteringsarbetet med att engagera ytterligare lärarkrafter med doktorsexamen.
5. att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov. Detta bekräftas framförallt i intervjuerna med alumni/avnämare och studerande, av vilka flera menar att de har en direkt användbar nytta av kurserna i sin egen verksamhet. En alumni påpekar att hen "Har ändrat förhållningssättet till barnen i förskolan". En annan ser dock hinder i att kommunen är tveksam att utnyttja denna kompetens.
6. att det av såväl dokument som intervjuer framgår att de studerande har ett relativt stort inflytande över planering och genomförande av utbildningen. Inflytandet över uppföljningen blir påtaglig genom att flera av tidigare studerande nu ingår i lärarkadern.
7. att det föreligger en tillgänglig och ändamålsenlig miljö framgår, liksom för de båda andra mastersprogrammen, tydligt. Det framfördes dock önskemål från studerande att valbara metodkurser i enkät, intervju och observation borde vara obligatoriska, vilket bedömarena instämmer i.
8. att det framgår av flera dokument att utbildningen kontinuerligt följs upp och utvecklas.

Några särskilda påpekanden och förslag

Representanter för ledningen svarar angående frågan ifall NOMIA-utbildningen kunde bli "oakademisk" att både "det oakademiska" och "det akademiska" behövs i kursen. Vidare påpekar dessa representanter att samtliga kurser ges även som fristående kurser, vilket försvårar planeringen för fortsatta studier, men att man löser det för programstuderande med en platsgaranti för nästkommande kurs.

Representanterna för lärare framhåller att de öppna föreläsningarna inom NOMIA frekventeras även av "de egna lärarna" vid GU. Man föreslår också att denna tillgänglighet skulle kunna gälla överlag, särskilt i samband med examination av uppsatserna.

Ytterligare ett förslag som bedömargruppen gärna för vidare, bland annat med hänvisning till att det rör sig om avancerad nivå, är att valbara metodkurser inom programmet bör bli

obligatoriska med djupgående träning och insikter i observation, enkät och intervju. Detta behov understryks även i intervjuer med studerande.

Här skall också ges en eloge för det nordiska samarbetet inom NoMiA, och särskilt då det redan etablerade utbytet av lärare och studerande med det nya mastersprogrammet i Tromsø.

5. Programmen ur ett studentperspektiv

IMER	MIU	NOMIA
<p>Föreläsningarna är enligt svaren i studentenkäterna bra. En del studenter saknar feedback på vissa uppgifter samt tid för att diskutera med andra studenter.</p> <p>Man får beröm för öppen dialog, hög tillit, att man tar tillvara allas perspektiv (kulturell mångfald) i diskussioner, men tar man hänsyn till detta vid litteraturval?</p> <p>Det finns bra och detaljerade instruktioner för olika uppgifter (men de skulle antagligen kunna konkretiseras ännu mer, speciellt med tanke på den kulturella mångfalden).</p> <p>Metodkurser kanske inte är anpassade efter studenternas förkunskaper. Tar man reda på vilka de är under kursernas gång?</p> <p>Det kanske vore bra att ha flera kurser som löper samtidigt. Enligt en av de studenter som intervjuades måste många arbeta samtidigt som de studerar, och missar man något i en kort kurs är det svårt att ta igen vid ett senare tillfälle. Detta är enligt studenten en anledning till avhopp.</p> <p>Enligt vissa studenter är det dålig struktur på seminarierna. Diskussionerna</p>	<p>De flesta studenter är nöjda med det mesta men här är några synpunkter: Enligt enkäterna vill en del ha mer strukturerade seminarier (Man har problem med låg närvaro). Kan detta vara en av anledningarna till att man inte slutför examensarbetet? För hög tröskel till examensarbetet? Man kanske kan utveckla en samverkan mellan studenter så att examensarbetet inte blir ett ensamarbete, påbörja uppsatsarbetet tidigare, ha en mer strukturerad handledning med tydliga deadlines.</p> <p>Det verkar finnas en diskrepans mellan kraven på seminarierna/grupparbeten och examinationerna. Man har seminarier (som inte är examinerande) och uppgifter till seminarier som inte alltid är väl utformade med tanke på lärandemål, enligt en del studenter. Kanske man bör sträva efter en bättre balans och kanske borde man bedömas på föreläsningar/seminarier /grupparbeten, men det studenterna verkar önska är att veta "hur de ligger till" och "om de har förstått" vetenskapliga texter och begrepp. Man kanske även kan arbeta mer med djupinlärning under utbildningens gång (genom att t.ex. undervisa utifrån konkreta exempel och/eller mer strukturerade seminarier/gruppdiskussioner)?</p>	<p>Man använder lärar- och studentrespons i hög utsträckning.</p> <p>Man betonar dialogiskt samspel vilket gynnar lärande.</p> <p>Seminarierna verkar enligt studenterna väl anpassade till lärandemålen. De är välbesökta och verkar kännas meningsfulla för studenterna. (MIU och IMER kanske bör diskutera orsakerna till detta med ledningen för NoMiA, eftersom jag upplever att detta är en av skillnaderna i svaren på enkäterna.)</p> <p>En del studenter vill ha tydligare instruktioner för responsarbetet kring examensuppgifterna.</p> <p>Man har deluppgifter, tydliga krav, studentaktivitet, relevant återkoppling, vilket antagligen bidrar till den höga genomströmningen.</p> <p>Man ser tydligt att kursen påverkas av studenternas synpunkter (tydliga analyser, vilket märks under alla intervjuer).</p>

<p>är vaga. Intervjuerna visar dock att man hela tiden anpassar utbildningen efter studenternas feedback, trots de problem man stöter på (Man har t.ex. senarelagt tunga kurser, förbättrat och strukturerat genomgång av litteraturen, förbättrat strukturen på seminarier). Man verkar vara bra på att få ihop en utbildning som studenterna i huvudsak är nöjda med, trots ökande antal studenter med olika kulturella bakgrunder och förväntningar och olika nivå på förkunskaperna.</p>	<p>Kraven, svårighetsgraden, arbetstempot upplevs som för högt för en del studenter (men även för lågt för andra). Detta skulle man kunna utnyttja genom att kanske låna den dialogiska arbetsmodellen från NoMiA. Då skulle de som känner att det är för svårt, lära av dem som tycker att det är för lätt.</p> <p>En del upplever även att lärarna inte är lyhörda för vad som är svårt att förstå, att det inte är anpassat efter nivå/förkunskaper. Utgår man från elevernas förutsättningar/förkunskaper? Tar man reda på detta på något sätt?</p> <p>Vissa studenter anser att en del examinationer inte är tydligt utformade och att informationen om examinationer inte är tillgänglig i tid. Det finns matriser för bedömning men är de för otydliga för studenterna? Skulle man till exempel kunna använda exempeluppsatser? Å andra sidan räcker det inte heller med att bara lämna ut bedömda sådana. Man måste nog jobba med att förtydliga vad det är som står för kvalitet i uppsatserna.</p> <p>Borde kanske tidigt få formulera sin forskningsfråga inför examensarbetet och arbeta med den kontinuerligt för att höja genomströmningen. Det skulle göra det lättare att ta steget för dem som inte "behöver" en examen.</p>	<p>Dialogiska samarbetsformer bygger upp sammanhållningen och spelar troligtvis en roll i den höga genomströmningen.</p> <p>Man har anpassat vissa kurser som en del studenter såg som svåra.</p> <p>Det märks tydligt i kursvärderingar att de (ledningen) aldrig blir nöjda trots i huvudsak nöjda studenter. Mycket specifika åtgärder inriktade på lärande i centrum (ändringar i ordningen på innehållet, bättre introduktion, större tydlighet). Mycket bra.</p>
--	---	--

6. Programmen ur ett avnämarperspektiv

Att utbildningen är relevant för studenternas/doktorandernas och samhällets behov. De utbildningar som granskats uppvisar samtliga ett relevant avnämarperspektiv men de mest framträdande masterprogrammen och som direkt riktar sig till professioner är NOMIA och MIU. Dessa två program innehåller program/kursmål, examinationer och arbetsformer som direkt riktar sig till verksamma lärare och pedagoger samt övriga studenter som återfinns inom områden där utbildning är central. Programmets kursinnehåll är relevant och tillgodoser de krav från huvudmannen som finns på verksamhetens företrädare i form av en fördjupad kunskap gällande styrning och organisation, forsknings – och utvecklingsarbete samt vetenskapliga metoder. Inom utbildningssektorn finns behov av att lärare och pedagoger har en fördjupad kunskap om analys, systematik och utveckling samt didaktik för att bidra till verksamhetskvalitet. Detta bidrar programmen med. Styrkor utifrån detta perspektiv är att val av litteratur, examinationsuppgifter och lärarkompetens bidrar till ovanstående då utformningen visar på en anpassning till omvärldens förändringar (arbetslivets behov) dvs styrdokument, reformer och forskning. I MIU uttrycker man sig kring betydelsen av professionens samtal om arbete och arbetet med att utveckla verksamhetens vetenskapliga grund i relation till studentens egen verksamhet. I NOMIA utvecklar man en fördjupad förmåga och kunskap kring aktionsforskning som direkt är applicerbar i sin egen verksamhet säger ledning, lärare, studenter och alumner samstämmigt. Detta upplever studenterna motiverar dem att uppleva utbildningen relevant för det dagliga arbetet och för att orka delta efter ordinarie arbetstid. En direkt nyttoaspekt i relation till sin egen utveckling, roligare på jobbet och möjlighet till karriär framhålls av de intervjuade. Något man kan se över är hur man kan utveckla samverkan med de huvudmän som har anställda och som genomgår programmen. Detta för att sprida resultat, innehåll och information om pågående forskning inom programmen. Detta för att i än högre grad även från huvudmannen kunna bistå studenterna med ökad kunskap om programmen, litteratur och tid, särskilt vid uppsatsskrivandet.

De arbetsformer som beskrivs är igenkännande från en daglig praktik exempelvis i programmet NOMIA som lyfter fram det dialogiska synsättet och där gruppen gemensamt bidrar till både utveckling, fördjupad förståelse och en gemenskap. Detta omnämns särskilt av studenterna och alumner som betydelsefullt då det ger dem stöd under utbildningen exempelvis i det självständiga arbetet. Utbytet med Norge gällande kurser och kompetens i NOMIA är något samtliga anser bidrar till kvalitet i programmet och att i dialog kunna jämföra villkor och praktik även utanför Sverige. Detta vidgade perspektiv på utbildning inom en nordisk kontext kan utveckla de verksamheter som återfinns inom kommunen och ses som en styrka.

IMER som är mer av ett forskningsförberedande masterprogram är även den relevant ur ett avnämarperspektiv då den antingen genererar doktorer som blir verksamma inom utbildning i eller utanför universitetet med verksamhetsnära frågor och med fördjupade kunskaper i metod, analys och systematik för att bistå huvudmännen i sitt utvecklingsarbete.

De olika programmen kan inte sägas konkurrera ur ett avnämarperspektiv då de vänder sig till olika målgrupper och med unikteter inom programmen som tex aktionsforskning och där MIU riktar sig till ledarskap och organisation i högre utsträckning.

7. Sammanfattning

Sammantaget uppfyller NOMIA samtliga kriterier. IMER gör det också dock med den kommentaren att det borde ha funnits tillgång till ett större antal uppsatser och inlämningsuppgifter för att med större säkerhet kunna uttala sig om de faktiska studieresultaten motsvarar lärandemål och examensmål. Vad gäller MIU har det varit svårare med bedömningen i detta avseende till följd av att genomströmningen på programmet och examenskursen är låg.

För vart och ett av programmen diskuteras förslag som kan stärka utbildningarnas kvalitet. Underlaget i detta avseende har funnits dels i den dokumentation vi har haft till förfogande, men också och inte minst, baseras de på de intervjuer/samtal vi fört med studenter, alumni, lärare och ledning. Det har därvid framgått att både problemmedvetenheten och förändringsbenägenheten är hög, något som talar för att utvecklingsarbetet kommer att fortsätta.